ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук _____ Яна РАЄВСЬКА «26» серпня 2025 р.	**СХВАЛЕНО** на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р. Завідувач кафедри _____ Іван БАХОВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»

Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність:	В11 Філологія (спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Освітня кваліфікація:	магістр філології
Освітньо-професійна програма:	Англійська мова і література (друга мова – німецька)

Київ – МАУП – 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Сучасна зарубіжна література
Шифр і назва спеціальності	В11 Філологія (спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Освітньо-професійна програма	Англійська мова і література (друга мова – німецька)
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова (ВК 2.2; блок вибору: «Редагування перекладів» / «Сучасна зарубіжна література»)
Кількість кредитів і годин	4 кредити ЄКТС / 120 годин. Лекції: 14 годин; практичні (семінарські) заняття: 20 годин; самостійна робота: 86 годин
Термін вивчення дисципліни	1 курс, II семестр
Мова викладання	англійська, українська
Вихідний рівень володіння мовою	англійська мова – не нижче В2 (CEFR)
Вид підсумкового контролю	залік (за результатами поточного контролю)
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Іщенко Є.О.
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців (ORCID, Google Scholar)	
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	
E-mail	
Контактний телефон	
Телефон кафедри	
Комунікація зі здобувачами (e-mail, месенджери, консультації, очні зустрічі)	

Структура курсу

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Сучасна зарубіжна література» належить до вибіркових освітніх компонентів (ВК 2.2) освітньо-професійної програми «Англійська мова і література (друга мова – німецька)» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності В11 «Філологія» (спеціалізація В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») і вивчається у ІІ семестрі (1 курс). Здобувач обирає її з блоку вибору як альтернативу дисципліні «Редагування перекладів». Курс присвячено літературному процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст. в англомовних і німецькомовних країнах: постмодернізму та постпостмодернізму, новій щирості, автофікшн, постколоніальній і мігрантській прозі, жанровим трансформаціям роману, цифровій літературі, а також рецепції сучасної зарубіжної літератури в українських перекладах і літературних преміях.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: сучасний літературний процес англомовних і німецькомовних країн, провідні автори, напрями й жанри.

Мета курсу: сформувати в здобувачів цілісне уявлення про сучасний зарубіжний літературний процес і вміння аналізувати та інтерпретувати художні твори в контексті сучасних літературознавчих теорій.

Завдання навчальної дисципліни:

– ознайомити з основними тенденціями сучасної зарубіжної літератури;

– розкрити естетику постмодернізму та постпостмодернізму;

– проаналізувати творчість провідних сучасних авторів;

– ознайомити з новими жанровими формами (автофікшн, графічний роман, цифрова література);

– навчити застосовувати сучасні літературознавчі методології;

– розвинути навички критичного читання та рецензування;

– простежити рецепцію сучасної зарубіжної літератури в Україні.

Пререквізити навчальної дисципліни: «Література англомовних країн».

Постреквізити навчальної дисципліни: перекладацька практика, переддипломна практика, підготовка та захист кваліфікаційної роботи.

Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства. ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

Зміст навчальної дисципліни

Навчальним планом передбачено лекції (14 год.), практичні (семінарські) заняття (20 год.) та самостійну роботу (86 год.). Форма підсумкового контролю – залік.

Методи навчання: лекції (проблемна, лекція-дискусія); семінарські заняття; повільне читання й інтерпретація; дискусії; рецензування; презентації; групова робота.

Методи оцінювання: участь у семінарах; читацький щоденник; есе й рецензії; презентації; усне опитування; тестовий контроль (модульні контрольні роботи); захист індивідуального науково-дослідного завдання; самоконтроль і взаємооцінювання; залік.

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Лекції, год.	Практичні (семінарські), год.	Самост. робота, год.
Змістовий модуль 1. Сучасна англомовна література				
Тема 1.	Літературний процес кінця XX – початку XXI ст.: від постмодернізму до постпостмодернізму; «нова щирість».	2	2	10
Тема 2.	Сучасний британський роман: К. Ісіґуро, І. Макюен, Дж. Барнс, З. Сміт, Г. Мантел.	2	3	11
Тема 3.	Сучасна американська проза: Т. Морісон, Дж. Франзен, К. Маккарті, Дж. Сондерс, К. Вайтгед.	2	3	11
Тема 4.	Постколоніальна та мігрантська література: С. Рушді, Ч. Н. Адічі, Дж. Лагірі, А. Рой.	2	2	10
Модульна контрольна робота 1				
Змістовий модуль 2. Сучасна німецькомовна література та нові форми				
Тема 5.	Сучасна німецькомовна література: Д. Кельман, Ю. Герман, Ю. Цее, Г. Мюллер, П. Гандке.	2	3	11
Тема 6.	Жанрові трансформації: автофікшн, історіографічна метапроза, антиутопія та кліматичний роман.	2	3	11
Тема 7.	Графічний роман, цифрова література та нові медіа.	1	2	11

Тема 8.	Літературні премії та рецепція сучасної зарубіжної літератури в українських перекладах.	1	2	11
Модульна контрольна робота 2				
Разом:		**14**	**20**	**86**

Самостійна робота (86 год.) забезпечує систематичне читання сучасних творів і опрацювання критичної літератури. Основними видами самостійної роботи є: читання творів; ведення читацького щоденника; написання есе й рецензій; підготовка презентацій; виконання ІНДЗ; підготовка до модульних контрольних робіт і заліку.

Розподіл самостійної роботи за темами

Тема	Зміст самостійної роботи	Год.	Форма контролю
Тема 1	Опрацювання літератури про постпостмодернізм; есе «Що прийшло після постмодернізму?».	10	Есе
Тема 2	Читання роману сучасного британського автора; читацький щоденник.	11	Читацький щоденник
Тема 3	Читання роману сучасного американського автора; аналітична записка.	11	Аналітична записка
Тема 4	Читання твору постколоніального автора; презентація.	10	Презентація
Тема 5	Читання твору сучасного німецькомовного автора (в оригіналі або перекладі); рецензія.	11	Рецензія
Тема 6	Аналіз твору жанру автофікшн або кліматичного роману.	11	Письмовий аналіз
Тема 7	Аналіз графічного роману або твору цифрової літератури.	11	Аналітична записка
Тема 8	Огляд лауреатів літературних премій останніх років; оформлення та подання ІНДЗ.	11	Огляд, захист ІНДЗ
Разом		**86**	

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – літературознавче есе-дослідження (10–12 сторінок) про твір зарубіжного автора, виданий після 2000 року: 1) контекст творчості; 2) інтерпретаційний аналіз із застосуванням сучасної методології; 3) огляд критики (не менше 8 джерел); 4) аналіз українського перекладу або рецепції твору в Україні; 5) список джерел; 6) презентація.

Технічне обладнання та / або програмне забезпечення

Для якісного викладання та опанування курсу використовуються: мультимедійні лекційні аудиторії, лінгафонний кабінет і комп'ютерний клас із ліцензійним пакетом Microsoft Office та необхідним програмним забезпеченням; доступ до мережі Інтернет (у т. ч. безкоштовна мережа Wi-Fi); наукова бібліотека Академії. Використовується офіційний сайт МАУП http://maup.com.ua, система електронного навчання Moodle, платформа Microsoft Teams, електронні бібліотеки та бази даних, електронні версії художніх творів і аудіокниги.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час лекційних і практичних (семінарських) занять і має на меті систематичну перевірку засвоєння теоретичного матеріалу та

сформованості практичних умінь. Формами поточного контролю є: участь у семінарах; читацький щоденник; есе й рецензії; презентації; тестування; виконання завдань для самостійної роботи; модульні контрольні роботи; виконання та захист індивідуального науково-дослідного завдання.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, дискусія, презентація, захист завдань); письмовий контроль; тестовий контроль; взаємне рецензування; спостереження; проблемні завдання.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку, який виставляється за результатами поточної навчально-пізнавальної діяльності здобувача протягом семестру (до 100 балів) за умови виконання всіх передбачених видів робіт. Здобувач, який набрав менше ніж 60 балів, має право скласти залікову роботу в порядку, визначеному нормативними документами Академії. Дисципліна вважається опанованою, якщо здобувач набрав не менше ніж 60 балів зі 100.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Оцінювання результатів навчання здійснюється за модульно-рейтинговою системою із застосуванням 100-бальної шкали. Максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач за всі види навчальної роботи, становить 100.

Таблиця розподілу балів з навчальної дисципліни

Вид навчальної роботи	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	Разом
Робота на лекційних і практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота	25	25	–	50
Модульна контрольна робота	15	15	–	30
Індивідуальне науково-дослідне завдання (літературознавче есе-дослідження)	–	–	20	20
Поточний контроль разом	**40**	**40**	**20**	**100**
Разом				**100**

Розподіл балів. Поточна діяльність оцінюється до 100 балів (50 – робота на лекційних і практичних (семінарських) заняттях та самостійна робота, 30 – дві модульні контрольні роботи, 20 – індивідуальне науково-дослідне завдання). Мінімальна сума балів для отримання заліку становить 60.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі й містить тестові завдання та практичне завдання (інтерпретаційний коментар до фрагмента твору) у межах відповідного змістового модуля. Оцінювання: «відмінно» (A) – правильно виконано понад 90 % завдань; «дуже добре» (B) – 82–89 %; «добре» (C) – 75–81 %; «задовільно» (D) – 68–74 %; «достатньо» (E) – 60–67 %; «незадовільно» (FX) – менше 60 %. Відсутність роботи – 0 балів.

Критерії оцінювання есе та рецензій. Оцінюються: глибина інтерпретації; аргументованість текстуальними прикладами; використання літературознавчої термінології; логічність; мовна правильність; коректність посилань.

Критерії оцінювання усних відповідей. Оцінюються: знання творів і контексту; уміння порівнювати й аналізувати; аргументованість позиції; участь у дискусії.

Критерії виставлення заліку. Залік («зараховано») виставляється здобувачеві, який виконав усі передбачені силабусом види навчальної роботи, написав обидві модульні контрольні роботи, подав і захистив ІНДЗ та набрав за семестр не менше ніж 60 балів.

Оцінка «не зараховано» виставляється здобувачеві, який набрав менше ніж 60 балів або не виконав обов'язкових видів робіт.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання (до 20 балів). Оцінюються: повнота та якість виконання всіх складників завдання; коректність використання фахової термінології; обґрунтованість рішень і висновків; самостійність виконання; дотримання академічної доброчесності; якість публічного захисту та відповідей на запитання.

Заохочувальні (бонусні) бали. За участь у конкурсах, олімпіадах, наукових конференціях і публікацію тез або статей з сучасної зарубіжної літератури здобувачеві за рішенням кафедри можуть нараховуватися заохочувальні бали. Заохочувальні бали не включаються до основної таблиці розподілу балів; один захід є підставою для нарахування балів лише за один найбільш значущий освітній компонент.

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для іспиту)	для заліку
90–100	**A**	відмінно	зараховано
82–89	**B**	дуже добре	зараховано
75–81	**C**	добре	зараховано
68–74	**D**	задовільно	зараховано
60–67	**E**	достатньо	зараховано
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності. Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про освіту» та нормативних документів Академії https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html. Усі письмові роботи, проєкти та презентації мають бути самостійними й авторськими, супроводжуватися коректними посиланнями на використані джерела. Подання чужого, машинно перекладеного або згенерованого тексту як власного є порушенням академічної доброчесності. За порушення передбачено академічну відповідальність згідно з нормативними документами Академії: повторне проходження оцінювання та / або повторне вивчення відповідного освітнього компонента.

Політика щодо відвідування та запізнень. Відвідування лекційних і практичних (семінарських) занять є обов'язковим. У разі пропуску здобувач самостійно опрацьовує матеріал і відпрацьовує пропущені заняття у визначений викладачем спосіб. Систематична активна робота на заняттях враховується під час підсумкового оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання виконуються у встановлені терміни. Роботи, подані з порушенням дедлайну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Перескладання незадовільних результатів здійснюється у порядку, визначеному нормативними документами Академії https://drive.google.com/file/d/1WqTVIzoBYxjlu3q0UPXsjU4oFT726Cd1/view.

Політика щодо оскарження. Здобувач має право на вмотивоване оскарження результатів оцінювання у порядку, визначеному нормативними документами Академії, звернувшись до викладача, завідувача кафедри або гаранта освітньо-професійної програми

https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf.

Політика використання цифрових інструментів та інструментів штучного інтелекту. Використання електронних словників, довідкових і пошукових систем, засобів перевірки правопису, систем машинного перекладу й генеративного штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб опрацювання інформації та самоперевірки за умови прозорого декларування такого використання та критичного редагування результату. Під час аудиторних контрольних заходів, модульних контрольних робіт і залікової роботи використання систем машинного перекладу та штучного інтелекту не дозволяється, якщо інше не передбачено умовами завдання https://drive.google.com/file/d/1r74_4CHxDx1bpAvw8X4AvaqLSGWbyaYd/view.

Політика сталого розвитку. Викладання дисципліни узгоджується із Цілями сталого розвитку ООН (Sustainable Development Goals) та принципами відповідальної науки https://sustainability.maup.com.ua/. Зміст курсу співвідноситься з Ціллю 4 «Якісна освіта» (читацька культура), Ціллю 5 «Гендерна рівність», Ціллю 10 «Зменшення нерівності» (голоси постколоніальних і мігрантських спільнот) та Ціллю 13 «Боротьба зі зміною клімату» (кліматичний роман). Під час навчання заохочується повага до культурного розмаїття, інклюзивність, гендерно чутлива мова та ощадливе використання ресурсів.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичне забезпечення дисципліни включає: силабус дисципліни; методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів (окремий документ), що містять завдання для самостійної роботи за темами, питання для самоперевірки, вимоги до індивідуального науково-дослідного завдання та критерії оцінювання; конспект лекцій; банк завдань для модульних контрольних робіт; добірку навчальних матеріалів і текстів для практичних занять.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Кочмар Д. А., Оверчук О. В. Сучасна література англомовних країн : навч. посібник. Рівне : МЕГУ, 2023. 148 с.

2. Варданян М. В. Світова література XX–XXI століть в англомовному науковому дискурсі : навч. посібник. Кривий Ріг, 2021. 203 с.

3. The Cambridge Companion to Twenty-First Century American Fiction / ed. by J. L. Miller. Cambridge : Cambridge University Press, 2021.

4. Bennett A., Royle N. An Introduction to Literature, Criticism and Theory. 6th ed. London ; New York : Routledge, 2023.

5. Дудченко М. М. Література Великобританії і США : навч. посібник (англійською мовою). 2-ге вид., доп. Суми : Університетська книга, 2021.

Додаткова література

1. Eagleton T. Critical Revolutionaries: Five Critics Who Changed the Way We Read. New Haven ; London : Yale University Press, 2022.

2. Теорія та критика сучасної англомовної літератури та кіно : навч.-метод. посібник / уклад.: Л. С. Добровольська, Т. П. Мироненко. Миколаїв, 2023. 178 с.

3. The Translation Studies Reader / ed. by L. Venuti. 4th ed. London ; New York : Routledge, 2021.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua
2. The Booker Prizes. URL: https://thebookerprizes.com
3. The Nobel Prize in Literature. URL: https://www.nobelprize.org/prizes/literature/
4. The Literary Encyclopedia. URL: https://www.litencyc.com
5. Project Gutenberg. URL: https://www.gutenberg.org
6. Google Scholar. URL: https://scholar.google.com

Рекомендовані джерела інформації оновлюються щороку.

Розробник (-и) силабусу:
Іщенко Є.О., Кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри

_____

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Викладач:
Іщенко Є.О., Кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри

_____

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу.
Протокол від «27» серпня 2025 р. № 1